

**Stichting Monumentenbehoud Noardeast-
Fryslân
Koningsstraat 13
9101 LP Dokkum**

Accountantsrapport 2023

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

1	Opdracht	2
2	Samenstellingsverklaring van de accountant	2
3	Algemeen	3
4	Resultaat	4
5	Financiële positie	6

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2023	11
2	Staat van baten en lasten over 2023	13
3	Kasstroomoverzicht 2023	14
4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	15
5	Toelichting op de balans per 31 december 2023	17
6	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	20

BIJLAGE(N)

1	Bijlage Overzicht kosten molens	24
2	Bijlage Overzicht kosten torens	25
3	Bijlage Technisch jaarverslag 2023	27
4	Bijlage Begroting versus gerealiseerd	29
5	Bijlage exploitatierekening 2023	29

ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan het bestuur van
Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân
Koningsstraat 13
9101 LP Dokkum

Kenmerk 2008620
Behandeld door JK/AW
Datum 1 juli 2024

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2023 met betrekking tot de stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 van de stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 910.848 en de exploitatierekening sluitende met een resultaat van € 13.034, samengesteld.

2 SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur

De jaarrekening van Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân te Dokkum is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2023, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht over 2023 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen dan ook ervan uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

3 ALGEMEEN

3.1 Bestuur

Per balansdatum wordt het bestuur gevoerd door:

- Hendrik van der Veen, voorzitter
- Hendrikje Meinsma-Vlasma, secretaris
- Lolke Folkertsma, penningmeester
- Warner Banga, bestuurder
- Albrecht van der Veen, bestuurder

3.2 Statutenwijziging

Op 18 februari 2022 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden.

3.3 Juridische fusie Stichting Monumentenzorg Ferwerderadeel

Op 9 september 2022 heeft een juridische fusie plaatsgevonden tussen Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân en Stichting Monumentenzorg Ferwerderadeel, waarbij laatste de verdwijnende stichting is. De verkrijgende stichting zal per 1 januari 2022 de verkregen vermogensbestanddelen opnemen in haar jaarrekening.

Verkregen vermogensbestanddelen:

- Kerktoren Wânswert, met bijbehorende grond
- Kerkgebouw Jannum, met bijbehorende grond

Dit betekent ook dat de administratie en subsidies per 1 januari 2022 opgenomen zijn in de administratie van Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân.

3.4 Bestemming van het exploitatiesaldo 2023

Het bestuur stelt voor om het saldo over het jaar 2023 ad € 13.034 toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud en restauratie. Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

3.5 Verwerking van het verlies 2022

Het tekort van € 126.439 is in mindering gebracht op de bestemmingsreserve Onderhoud en restauratie.

4 RESULTAAT

4.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2023 bedraagt € 13.034 tegenover negatief € 126.439 over 2022. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2023		2022		Vershil
	€	%	€	%	€
Opbrengsten	298.001	100,0	290.200	100,0	7.801
Uitgaven	-	-	125.000	43,1	-125.000
Bruto-marge	298.001	100,0	165.200	56,9	132.801
Overige bedrijfsopbrengsten	251	0,1	746	0,3	-495
Bedrijfskosten					
Onderhoud molens	87.337	29,3	79.600	27,4	7.737
Onderhoud torens	120.759	40,5	133.670	46,1	-12.911
Kantoorkosten	704	0,2	391	0,1	313
Representatie/promotie	186	0,1	716	0,3	-530
Algemene kosten	74.759	25,1	77.121	26,6	-2.362
	283.745	95,2	291.498	100,5	-7.753
Saldo voor financiële baten en lasten	14.507	4,9	-125.552	-43,3	140.059
Financiële baten en lasten					
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.473	-0,5	-887	-0,3	-586
Saldo	13.034	4,4	-126.439	-43,6	139.473
	-	-	-	-	-
Netto saldo	13.034	4,4	-126.439	-43,6	139.473

4.2 Resultaatanalyse

De ontwikkeling van het resultaat 2023 ten opzichte van 2022 kan als volgt worden geanalyseerd:

	2023	
	€	€
<i>Factoren waardoor het resultaat toeneemt:</i>		
Toename bruto-omzetresultaat	132.306	
Afname onderhoud torens	12.911	
Afname representatie en promotie	530	
Afname algemene kosten	2.362	
		148.109
<i>Factoren waardoor het resultaat afneemt:</i>		
Toename onderhoud molens	7.737	
Toename kantoorkosten	313	
Afname financiële baten en lasten	586	
		8.636
Toename exploitatiesaldo		139.473

5 FINANCIËLE POSITIE

Aan de hand van de in de jaarrekening opgenomen balans kan de vermogensstructuur als volgt worden weergegeven:

	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn:				
Eigen vermogen		663.020		649.986
Dit bedrag is als volgt aangewend:				
Vorderingen	201.967		292.584	
Liquide middelen	708.881		635.666	
		910.848		928.250
Af: kortlopende schulden		247.828		278.264
Werkkapitaal		663.020		649.986

Hiermede vertrouwen wij erop aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het verstrekken van een nadere toelichting zijn wij steeds bereid.

Hoogachtend,
Van Wieren & Vellinga
Adviseurs en Accountants

P.A. Waalewijn
Accountant-Administratieconsulent

Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân

Bestuursverslag

Voorwoord jaarverslag 2023

Het was dit jaar een bijzonder jaar voor onze stichting in verband met het 30-jarig bestaan. We hebben hier bij stilgestaan en een carrousel-symposium georganiseerd op 6 oktober in de grote of Sint Martinuskerk te Dokkum, het gemeentehuis (oude stadhuis) te Dokkum en de molen Zeldenrust te Dokkum met als thema “Als monumenten konden praten..”. Op deze locaties zijn door drie gerenommeerde sprekers, te weten Paul Borghaerts (dendrochronoloog), Johan de Haan (v.m. conservator paleis Het Loo) en Nicole Bakker (directeur/bestuurder De Hollandsche Molen). Aansluitend zijn op zaterdag 7 oktober al onze monumenten in de vorm van een Alternatieve open monumentendag opengesteld voor het publiek en zijn op de drie eerder genoemde locaties lezingen gehouden door de sprekers die een dag eerder bij het carrousel symposium waren betrokken. Vanaf deze plaats willen we al de bij deze festiviteiten organisaties en personen bedanken voor het welslagen van deze jubileumviering (30 jaar jong).

In het verslagjaar hebben we 7 bestuursvergaderingen gehouden. Het traditionele bestuursuitje hebben we op 21 april gehouden. De bestemming was ditmaal de houtzaagmolen De Rat te Drylts en het Houtmuseum aldaar. We hebben een rondleiding per boot door Drylts gehad met de bekende “overtuinen” in het centrum. Een aantal vergaderingen van de molenadviesraad van De Hollandse Molen zijn bezocht en einde het verslagjaar is er een bijeenkomst gehouden met vertegenwoordigers van de 4 grote monumentenstichtingen (meer dan 25 Rijksmonumenten) in Fryslân als de onze en de provincie om de krachten te bundelen om te komen tot een POM status (Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud) voor onze stichtingen. Dit is één van de actiepunten uit ons beleidsplan 2022-2026. We hopen het komende jaar hier gezamenlijk stappen in te kunnen maken.

Met wethouder Soepboer hebben we een aantal keren overleg gehad over de voortgang van onze werkzaamheden. Ook heeft hij de openingshandeling van ons carrousel-symposium op 6 oktober verricht. Einde het verslagjaar heeft de wethouder zijn vertrek aangekondigd en in het nieuwe jaar hopen we kennis te maken met de nieuwe wethouder Jouta. De overeenkomst met gemeente inzake o.a. de inhuur van de technische ondersteuning door Marco Feenstra (technisch projectleider) is nog niet ondertekend door de gemeente. In het komende overleg met de nieuwe wethouder zal dit een agendapunt zijn. De financiële verwerking van onze handelingen is ook dit verslagjaar net als vorig jaar, tot volle tevredenheid van het bestuur, verzorgd door Van Wieren en Vellinga adviseurs accountants te Dokkum. Voorheen werden deze werkzaamheden uitgevoerd door de afdeling financiën van de gemeente.

Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân

Bestuursverslag

De restauraties van de molen de Hoop te Dokkum en van de poldermolen in het Hantumerleech zijn in het verslagjaar afgerond. De deelrestauraties van de molen De Eendragt te Eanjum (vervangen staart en voorkeuvelens c.a.) de molen de Gans te Esumasyl zijn einde het verslagjaar na het afkomen van diverse bijdragen van fondsen e.d. gestart. De gebruikelijke molenaars bijeenkomst met al onze vrijwillige molenaars is op 22 maart gehouden en afgesloten met de gebruikelijke bitterballen. Helaas hebben we door overlijden in 2023 afscheid moeten nemen van Jan Wüst (molenaar De Eendragt Anjum) en Jan-Ibo van der Wagen (molenaar in opleiding molen Hantum). Zoals gebruikelijk hebben al onze molens hierbij in de rouwstand gestaan. Einde het verslagjaar is aan Van Reeuwijk Bouwmeesters opdracht gegeven voor het opstellen en indienen van de SIM aanvragen molens over de periode 2025-2030. Deze aanvragen dienen in de periode van 1 februari tot en met 31 maart 2024 worden ingediend bij de RCE (monumentenzorg).

De restauratie van de toren te Wânswert is in 2023 grotendeels afgerond. De montage van het gerestaureerde uurwerk zal begin het nieuwe jaar plaatsvinden alsmede de feestelijke afsluiting van deze restauratie. Het dorp en de eigenaar/gebruiker van de kerk zullen hierbij worden betrokken. De aanvraag voor een SIM subsidie voor het meerjaren-onderhoud aan het kerkje van Jannum is in 2023 door de RCE afgegeven. De start hiervan zal in 2024 in samenhang met een herinrichting van de binnenzijde van deze kerk plaatsvinden. Architectenbureau Adema is in samenspraak met de gebruikers/ beheerders en het Fries Museum bezig met de planvorming hiervan.

Het meerjaren-onderhoud aan de torens van Holwert, Ljussens, Wierum en Nijewier is in de tweede helft van het verslagjaar opgestart, de afronding zal begin 2024 plaatsvinden.

We zijn best wel een beetje trots dat we in 2023 naast de uitvoering van het al geplande meerjarig onderhoud aan onze monumenten meerdere zaken zoals bovenstaand hebben aangepakt. Voor het onderhoud aan torens is ons bestuurslid Ab van der Veen coördinator en Warner B Banga is dit voor onze molens (molencoördinator). In samenspraak met de ambtelijke ondersteuning door Marco Feenstra en de restauratieadviseurs Bureau Willem de Graaf (torens) en Bureau Gijs van Reeuwijk (molens) zijn zij vanuit het bestuur de schakels naar de voorbereiding en uitvoering van de onderhouds- en restauratiewerkzaamheden. Zie voor de werkzaamheden die in dit verband zijn uitgevoerd ook het technisch jaarverslag.

Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân

Bestuursverslag

De bouwvergaderingen van de restauraties aan de molens en de toren te Wânswert zijn door een delegatie van het bestuur bijgewoond. In het verslagjaar is de financiering van de deelrestauratie van de molen De Eendragt te Eanjum (vervangen windpeluw en startbalk) rondgekomen en de opdracht aan de Molenmakers verstrekt. De uitvoering zal einde 2023/ begin 2024 plaatsvinden. De financiering van de deelrestauratie van de poldermolen De Gans te Ezumazijl (vervangen schroef en schroefbak c.a.) is rond en de opdracht is aan Molenmaker Jellema te Burdaard verstrekt. De te vervangen schroef zal in de winterperiode in de werkplaats van de aannemer worden gemaakt naar het voorbeeld van de oude. In 2024 zal het geheel ter plaatse worden afgerond (vervangen schroefbak en schroef).

We geven volop uitvoering aan ons communicatieplan door het aanbieden van persberichten aan de lokale en regionale media. We merken aan de reacties die we hierop krijgen dat deze persberichten doen waarvoor ze bedoeld zijn; de aandacht vestigen op onze rijksmonumenten. De ondersteuning die we hierbij eerder kregen van DOKCOM Media van Wytse Pyt de Jager is medio 2023 gestopt. Freelance tekstschrijfster Thea van der Schaaf heeft het stokje einde 2023 van Wytse Pyt overgenomen.

Terugkijkend kunnen we alleen maar vaststellen dat 2023 voor onze stichting wederom een goed jaar is geweest. We danken dan ook iedereen die op wat voor manier dan ook hieraan mee heeft gewerkt.

Henk van der Veen

Voorzitter.

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(Na verwerking van het resultaat)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	(1)			
Handelsdebiteuren	227		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	201.740		292.584	
		201.967		292.584
Liquide middelen	(2)			
Rabobank rekening-courant	663.991		199.738	
Rabobank spaarrekening	44.890		435.928	
		708.881		635.666
TOTAAL ACTIVA		<u>910.848</u>		<u>928.250</u>

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN	(3)			
Eigen kapitaal	454		454	
Bestemmingsreserves	662.566		649.532	
		663.020		649.986
KORTLOPENDE SCHULDEN	(4)			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	46.539		95.345	
Overige schulden en overlopende passiva	201.289		182.919	
		247.828		278.264
TOTAAL PASSIVA		<u>910.848</u>		<u>928.250</u>

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

		2023		2022	
		€	€	€	€
Opbrengsten	(5)	298.001		290.200	
Uitgaven	(6)	-		125.000	
Bruto-marge			298.001		165.200
Overige bedrijfsopbrengsten	(7)		251		746
Som der bedrijfsopbrengsten			298.252		165.946
Bedrijfskosten					
Overige bedrijfskosten	(8)		283.745		291.498
Saldo voor financiële baten en lasten			14.507		-125.552
Financiële baten en lasten	(9)		-1.473		-887
Saldo			13.034		-126.439
			-		-
Netto saldo			13.034		-126.439

3 KASSTROOMOVERZICHT 2023

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatieresultaat	13.034		-126.439	
Aanpassingen voor: Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	90.617		-175.118	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen)	-30.436		54.990	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		73.215		-246.567
Kasstroom uit operationele activiteiten		73.215		-246.567
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie bestemmingsreserve		-		152.102
Mutatie geldmiddelen		73.215		-94.465
Samenstelling geldmiddelen				
			2023	2022
			€	€
Geldmiddelen per 1 januari			635.666	603.692
Mutatie liquide middelen			73.215	31.974
Geldmiddelen per 31 december			708.881	635.666

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân bestaan voornamelijk uit monumentenzorg.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Monumentenbehoud Noardeast-Fryslân is feitelijk en statutair gevestigd op Koningsstraat 13 te Dokkum en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41004703.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ 640 organisaties zonder winstoogmerk

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

1. Vorderingen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	227	-
	<u>227</u>	<u>-</u>
Overige vorderingen		
Restauraties	84.097	4.570
	<u>84.097</u>	<u>4.570</u>

De post restauraties is samengesteld uit bestede kosten minus ontvangen subsidies en zijn gebaseerd op projecten:

- Molen De Hoop (saldo € 34.470)
- Molen De Eendracht (saldo € 6.519)
- Molen De Gans (saldo € -/- 36.379)
- Toren Wanswert (saldo € 79.487)

Deze posten vallen buiten de reguliere subsidie en worden daarom apart gepresenteerd.

Overlopende activa

Nog te ontvangen opbrengsten	89.370	266.152
Vooruitbetaalde kosten	28.273	21.862
	<u>117.643</u>	<u>288.014</u>

2. Liquide middelen

Rabobank NL19 RABO 0153 4670 02	274.002	33.316
Rabobank NL39 RABO 0110 0672 90	-11	41.672
Rabobank NL49 RABO 3175 4202 73	-	124.750
Rabobank NL15 RABO 3321 3852 84	145.000	-
Rabobank NL37 RABO 3321 3832 76	245.000	-
Rabobank NL86 RABO 3036 8251 34	44.890	435.928
	<u>708.881</u>	<u>635.666</u>

PASSIVA

3. EIGEN VERMOGEN

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Eigen kapitaal		
Stichtingskapitaal	<u>454</u>	<u>454</u>
Bij de oprichting van de stichting op 24 december 1993 is 1.000 gulden gestort door de toenmalige gemeente Dongeradeel.		
Bestemmingsreserves		
Reserve onderhoud en restauratie	<u>662.566</u>	<u>649.532</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
<i>Reserve onderhoud en restauratie</i>		
Stand per 1 januari	649.532	497.430
Dotatie	13.034	-126.438
Inbreng kapitaal fusie	-	278.540
Stand per 31 december	<u>662.566</u>	<u>649.532</u>

4. KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u>46.539</u>	<u>95.345</u>
Overlopende passiva		
Saldo vooruitontvangen subsidies Restauratiefonds minus toegerekende kosten	170.579	176.328
Nog te betalen kosten	<u>30.710</u>	<u>6.591</u>
	<u>201.289</u>	<u>182.919</u>

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	2023	2022
	€	€
5. OPBRENGSTEN		
Huur Molen de Eendracht Anjum	-	1
Huur Molen De Hoop Dokkum	7.454	7.229
Bijdrage niet-rijksoverheid	171.139	171.989
Bijdrage rijksoverheid molens	39.671	44.143
Bijdrage rijksoverheid torens	60.380	66.838
Resultaat Restauraties	19.357	-
	<u>298.001</u>	<u>290.200</u>
6. UITGAVEN		
Bijdrage Instandhouding / Maatschappelijk gebruik kerken Ferwerderadiel	-	125.000
	<u>-</u>	<u>125.000</u>
7. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Donaties bezoekers	251	746
	<u>251</u>	<u>746</u>
8. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN		
Onderhoud molens	87.337	79.600
Onderhoud torens	120.759	133.670
Kantoorkosten	704	391
Representatie/promotie	186	716
Algemene kosten	74.759	77.121
	<u>283.745</u>	<u>291.498</u>
Onderhoud molens		
Onroerend zaakbelasting en waterschapslasten	92	177
Onderhoud molens	70.116	79.750
Energiekosten	17.129	6.293
Recht van opstal molen De Hoop Dokkum	-	-227
	<u>87.337</u>	<u>85.993</u>
Doorberekende energiekosten	-	-6.393
	<u>87.337</u>	<u>79.600</u>
Onderhoud torens		
Onderhoud torens	<u>120.759</u>	<u>133.670</u>

	2023	2022
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	293	341
Abonnementen	50	50
Overige kantoorkosten	361	-
	<u>704</u>	<u>391</u>
Representatie/promotie		
Reclame	-	211
Relatiegeschenken	186	505
	<u>186</u>	<u>716</u>
Algemene kosten		
Contributies en abonnementen	250	250
Kamer van Koophandel	-	8
Administratiekosten Noardeast-Fryslân	41	4.795
Notariskosten	-	4.716
Accountantskosten	8.096	6.535
Automatisering	185	466
Jubileumkosten	4.635	-
Uren bouwkunde beleid en beheer (algemeen)	16.470	20.637
Algemene verzekeringen	45.082	39.714
	<u>74.759</u>	<u>77.121</u>
9. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>-1.473</u>	<u>-887</u>
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rente en kosten rekening-courant	<u>1.473</u>	<u>887</u>

H. van der Veen

H. Meinsma-Vlasma

L. Folkertsma

W.B. Banga

A. van der Veen

BIJLAGE(N)

1 BIJLAGE OVERZICHT KOSTEN MOLENS

Molens

Omschrijving	410200 Onderhouds- kosten NEF	410250 Schilderw- erken Molens	410300 Onderhouds- kosten derden	410400 Dagelijks onderhoud	410500 Kosten niet- subsidiabel	410600 Brand- preventie	414900 Overige lasten Molens	41100 Ink.overdracht Rijk	Totaal
6121 Molen 'De Eendracht' Anjum	€ 2.178	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 104	€ 90	€ -1.369	€ 1.003
6122 Molen 'De Gans' Ezumazijl	€ 1.961	€ -	€ 684	€ -	€ 75	€ 206	€ 30	€ -1.463	€ 1.493
6123 Molen 'Hantumerleech' Hantum	€ 545	€ -	€ -	€ 708	€ 166	€ 265	€ 60	€ -1.010	€ 734
6124 Molen 'De Hoop' Holwerd	€ 218	€ -	€ 13.740	€ -	€ -	€ 207	€ 60	€ -7.121	€ 7.104
6125 Molen 'De Hoop' Dokkum	€ 2.614	€ -	€ 1.444	€ -	€ -	€ 343	€ 90	€ -2.201	€ 2.290
6126 Molen 'Zeldenrust' Dokkum	€ 815	€ 13.310	€ 28.595	€ -	€ -	€ 490	€ 607	€ -26.254	€ 17.563
6127 Molen 'Ropta' Metslawier	€ 327	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 95	€ 90	€ -253	€ 259
Totaal	€ 8.658	€ 13.310	€ 44.463	€ 708	€ 241	€ 1.710	€ 1.027	€ -39.671	€ 30.446

Aansluiting met jaarrekening:

Kolom 410200	€ 8.658
Kolom 410250	€ 13.310
Kolom 410300	€ 44.463
Kolom 410400	€ 708
Kolom 410500	€ 241
Kolom 410600	€ 1.710
Kolom 414900	€ 1.027
Totaal	€ 70.114

2 BIJLAGE OVERZICHT KOSTEN TORENS

Torens

Omschrijving	415200 Onderhouds- kosten NEF	415300 Onderhouds- kosten derden	415600 Brand- preventie	415900 Monumentwacht Torens	419900 Overige lasten Torens	41100 Ink.overdracht Rijk	Totaal
6131 Toren Aalsum	€ 545	€ 557	€ 1.059	€ -	€ -	€ -1.081	€ 1.080
6132 Toren Anjum	€ -	€ -	€ 275	€ -	€ -	€ -138	€ 137
6133 Toren Bornwird	€ 327	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -168	€ 168
6134 Toren Brantgum	€ -	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -5	€ 4
6135 Toren Dokkum	€ 762	€ 847	€ 9	€ -	€ -	€ -809	€ 809
6136 Toren Ee	€ -	€ -	€ 138	€ -	€ -	€ -69	€ 69
6137 Toren Engwierum	€ 381	€ -	€ 99	€ -	€ -	€ -240	€ 240
6138 Toren Foudgum	€ -	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -5	€ 4
6139 Toren Hantum	€ 163	€ -	€ 138	€ -	€ -	€ -151	€ 150
6140 Toren Hantumhuizen	€ 163	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -86	€ 86
6141 Toren Hiaure	€ 327	€ -	€ 572	€ -	€ -	€ -450	€ 449
6142 Toren Holwerd	€ 762	€ 52.066	€ 9	€ -	€ -	€ -26.419	€ 26.418
6143 Toren Jouswier	€ -	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -5	€ 4
6144 Toren Liessens	€ -	€ 744	€ 9	€ -	€ -	€ -377	€ 376
6145 Toren Metslawier	€ -	€ 356	€ 108	€ -	€ -	€ -232	€ 232
6146 Toren Morra	€ -	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -5	€ 4
6147 Toren Nes	€ 436	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ -223	€ 222
6148 Toren Niawier	€ 653	€ 28.085	€ 9	€ -	€ -	€ -14.374	€ 14.373
Transport	€ 4.519	€ 82.655	€ 2.488	€ -	€ -	€ -44.837	€ 44.825

Transport	€	4.519	€	82.655	€	2.488	€	-	€	-	€	-44.837	€	44.825
6149 Toren Oosternijkerk	€	218	€	-	€	138	€	-	€	-	€	-178	€	178
6150 Toren Oostrum	€	-	€	-	€	99	€	-	€	-	€	-50	€	49
6151 Toren Paesens	€	-	€	-	€	9	€	-	€	-	€	-5	€	4
6152 Toren Raard	€	-	€	-	€	9	€	-	€	-	€	-5	€	4
6153 Toren Ternard	€	-	€	-	€	9	€	-	€	-	€	-5	€	4
6154 Toren Waaxens	€	-	€	-	€	9	€	-	€	-	€	-5	€	4
6156 Toren Wierum	€	545	€	28.919	€	9	€	-	€	-	€	-14.737	€	14.736
6157 Toren Jannum	€	-	€	-	€	145	€	-	€	-	€	-73	€	72
6158 Toren Wanswert	€	980	€	-	€	9	€	-	€	-	€	-495	€	494
Totaal	€	6.262	€	111.574	€	2.924	€	-	€	-	€	-60.380	€	60.380

Aansluiting met jaarrekening:

Kolom 415200	€	6.262
Kolom 415300	€	111.574
Kolom 415600	€	2.924
Kolom 415900	€	-
Kolom 419900	€	-
Totaal	€	120.760

3 BIJLAGE TECHNISCH JAARVERSLAG 2023

2. TECHNISCH JAARVERSLAG 2023

De stichting is medio 2023 eigenaar van 28 torens en 7 molens.

Onderhoud kerktorens

Dit jaar is aan de kerktorens van Nijewier, Wierum en Holwerd groot onderhoudswerk uitgevoerd.

Het onderhoud aan de toren van Ljussens is doorgeschoven naar 2024.

Bij de torens van Hiaure en Ealsum hebben koperdieven een deel van de bliksembeveiliging weggeknipt en meegenomen. Deze schade is hersteld.

Stormschades hadden we in 2023 bij de torens van Ealsum en Easternijtsjerk met verwaaide dakpannen en bij de toren van Holwert was het vlinderlood opgewaaid van een poester.

Deze schades zijn hersteld.

Het kerkje van Jannum en de toren met het uurwerk c.a. van Wânswert zijn getaxeerd door onze verzekeraar ûnivé.

Blikseminslag in december nabij de toren van Holwert heeft schade aangebracht aan de groepenkast en elektrische installatie van het uurwerk, dit is hersteld voor rekening van de gemeente omdat het uurwerk met de benodigde stroomaansluiting op naam van de gemeente Noardeast-Fryslân staat.

Werkzaamheden aan de toren van Nijewier

Overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden;

- Het vlinderlood van de spits is voorzien van een kitaansluiting op de aansluiting met het leiwerk om lekkages te voorkomen of te beperken in de toekomst.
- Het hout en ijzerwerk is geschilderd.
- Het vlaggenluik is voorzien van een nieuwe zinken bekleding.
- Het loodwerk aan de bovenzijde van de makelaar is hersteld.
- Rondom de spits is het leiwerk hersteld.
- De toren is aan de binnenzijde schoongemaakt en de houtwormaantasting is plaatselijk behandeld.

Werkzaamheden aan de toren van Wierum

Overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden;

- Het voegwerk is plaatselijk hersteld.
- De loodaansluiting aan de zuidzijde (oostelijk) is hersteld.
- Alle houtwerk en ijzeren onderdelen zijn geschilderd.
- De bevestiging van de galmborden is vervangen en deels aangepast. Deze zijn nu vanuit de binnenzijde te verwijderen / demonteren t.b.v. het schilderwerk.
- De regenwaterafvoer aan de noordkant van de kerk is vervangen.
- De zinken vloer van de klokkenzolder is vervangen.
- In de toren zijn op diverse plaatsen scheurimeters aangebracht.

2. TECHNISCH JAARVERSLAG 2023

De stichting is medio 2023 eigenaar van 28 torens en 7 molens.

Onderhoud kerktorens

Werkzaamheden aan de toren van Holwert

Rondom de toren is het voegwerk hersteld.

- De houten en ijzeren onderdelen zijn geschilderd.
- Enkele hoekkepers aan de binnenzijde van de toren zijn aangelast / hersteld.
- De spits is schoongemaakt.
- Er zijn ter plaatse van de verschillende niveaus in de spits leuning en valvloeren aangebracht.

Onderhoud molens

De Monumentenwacht heeft de molens De Hoop te Dokkum en Holwert en De Gans geïnspecteerd op de staat van het onderhoud en hier een rapport van opgesteld.

Bij molen Zeldenrust is de bevestiging van de Ten Have kleppen en de bus van de maalsteen hersteld. Ook is deze molen in 2023 weer geschilderd. Tijdens het schilderwerk werd duidelijk dat de fokken van de bi/bu roede zodanig verrot waren dat deze niet meer geschilderd zijn maar verwijderd.

De restauratie van De Hantumermolen is medio 2023 afgerond na het plaatsen van de nieuwe vijzel en het vervangen van het krooshek c.a.

De restauratie van molen De Hoop in Dokkum kon in september afgerond worden nadat de nieuwe roede gereed was om te plaatsen.

Bij molen De Eendragt zijn de staart en windpeluw vervangen.

Van molen De Hoop in Holwert zijn de voorzomen vervangen.

De restauratie van molen De Gans met een nieuwe schroef en schroefbak is eind 2023 opgestart.

4 BIJLAGE EXPLOITATIEREKENING 2023

Omschrijving baten	Begroting	Exploitatie- rekening 2023	Exploitatie- rekening 2022
Huur Molen De Eendracht Anjum	€ 1	€ 1	€ 1
Huur Molen De Hoop Dokkum	€ 5.001	€ 7.454	€ 7.229
Recht van opstal De Hoop Dokkum	€ 227	€ -	€ 227
Doorberekening energie	€ 6.102	€ -	€ 6.393
Bijdrage niet-rijksoverheid	€ 170.389	€ 171.139	€ 171.989
Donateurs	€ -	€ 251	€ 746
Bijdrage rijksoverheid molens	€ 34.400	€ 39.671	€ 44.143
Bijdrage rijksoverheid torens	€ 57.053	€ 60.380	€ 66.838
Resultaat restauraties	€ -	€ 19.356	€ -
Totaal baten	€ 273.173	€ 298.252	€ 297.566
Omschrijving lasten			
Onderhoud molens	€ 80.401	€ 87.387	€ 85.377
Onderhoud torens	€ 177.650	€ 120.759	€ 134.513
Bijdrage instandhouding/Maatschappelijkgebruik		€ -	€ 125.000
Kantoorkosten	€ 250	€ 654	€ 391
Representatie/promotie	€ 2.000	€ 186	€ 716
Algemene kosten	€ 73.590	€ 74.759	€ 77.121
Financiële lasten en baten		€ 1.473	€ 887
Totaal lasten	€ 333.891	€ 285.218	€ 424.005
Exploitatieresultaat	€ -60.718	€ 13.034	€ -126.439